

www.baachakhan.com

ديبا مشالونه

Handwritten text in red ink: "Mun Bey" and "1912".

Ketabton.com

www.baachakhan.com

ديايمشالونه

تولونكى: عبدالله نجتانى

د قومونواو قبيلود چار و وزارت
د نشراتو او فرهنگي چارو رياست

۱۴۰۸ هـ. ق

EUREKA OLD BOOKS

Opp: Islamia College
Unit: Road, Peshawar.

دبا بامشالونه

د چاپ حای - دولتی مطبعه - کابل

د چاپ شمیر - ۵۰۰۰۰

د چاپ نیټه - ۱۳۶۶ هـ ش

د چاپ مهتم - محمد انور شمس خیل

www.baachakhan.com

فخر افغان بآبادكار، عمل او خدمت ميرى پير
دكار او زيار، مينى او محبت، ورورى اوروا-
دارى، عدل او انصاف په باره كښې ډيرڅه ويلي او
ليکلي دي .

بره خبره يې د انسانيت د لارې بله ډيوه ده .
مونږ به يوڅو غښې څلاند، لارښوونکي او لافاني مشالونه
د خپلو عزيزانو وروڼو د ژوندانه په لار كښيږدو .
گوډې نزل يې پرې بې خطرې شي او منزل ته زور سيزي .
سا سوځد مينه مخاني

د قومونو د ژوندی کولو او بیدارولو د پاره د اې
کسان په کار دي چه بی غرضه وي . دیانت دار
وي . ایماندار وي او د خدای د پاره خپل
قام خدمت ته تیار وي . چه د اړسې
کسان په کوم قام کېښي پیداشي نو د هغوی
په کولښونو هغه قام کېښي مینه ، محبت ،
همدردی ، وروري او عزیزولي پیدا
شي . هغه قام آباد شي .

مونز خدایي خدمتگار یو . مونز د مخلوق

د فایده او آرام دپاره په خانو نو

تکلیف تیروو . ز مونز کار خدمت انبکي

ده . اگر که خلق مونز سره هر څه سلوک

کوي . مونز به د چانه د بدلې د اغشتو

کوښښ نه کوو . ز مونز فرض

درگذراو صبر دی .

خدایی خدمتگار حان خدایی خدمتگار
وایی بلیکن خدائی خدمت ضرورت نشسته

دخدای خدمت دهنده مخلوق خدمت دی

اود خدای مخلوق یوازی مسلمانان ندی

تول دهنده مخلوق دی، که هندودی، که سکھ

دی که عیسایی دی .

موز پستانه خدای کار او خدمت به
ته و ایو چه بی دکومی طبعی، غرض او
اجرت نه د خدای دپاره کوو. او
خدای خو خدمت ته ضرورت نه لری
د خدای د مخلوق خدمت د خدای
خدمت دی.

موتز دخلکو د پوهولو او پښې د مېنې، محبت
ورورې او قامولې د پيدا کولو، د تسلیم
د شوق د پيدا کولو او د قام نه د غلطو رسمونو
اور و اجونو دورک کولو او د قامي مدرسو پاره
د مرستو د حاصلولو په غرض کلي په کلي، کور په
کور دورې شروع کړې، او په خلکو کې موشوند
او اجاس پيدا کړ. زما د دورونه پيرنگي
سره ويره پيدا شوه...

د انجمن اصلاح افغانه لومړنی دورې

دخدا می دیاره او د خپل مظلوم قوم
د خاطره خپل سینه د بغضونو کینو
او پروښونو پاک کړی .
ولی چه دی خپل سیزونو مونز تباہ
کړی او برباد کړی یو .

کہ چیری تا سو بہ رستیا سرہ د
خیل قوم او ملک زرغونول غواہی
نود غنم ددانی بہ شان خیل خانو نہ -
خاوری کرہی ولی چہ کومی پوری
یوی دانی خان خاوری کرہی نہ
وی ، زرغونسیدی نہ شی .

حقیقت دادی چه یواری قانون د
ملک اصلاح کولی نه شی اونه امن قایموی
شی . د خلقو زهرونو بدلولو ضرورت دی . نه خسته
پوری چه د خلقو زهرونه بدل نه شی جرمنه کمیدی
نه شی .

د خلقو زهرونه صرف خدایي خدمتگاری تحریک
بدلوی شی . خومره چه دا تحریک خورشی
هومره به د خلقو په زهرونو کبسی تبدیلی راجی او
ددې لازمی نتیجه به په ملک کبسی امن و

امان وی .

۱۰

... چه په دلو کښې اختلاف پیداشي
که ډیر ښه او زور وړ خلک وي هم ،
بی کاره شي او دهنومی طاقت دیو بل په
غور خو لو کښې صرف شي .
په خدمت کښې اختلاف نه راځي
اختلاف د خود غرضی نه پیدای

کجزي .

۱۱

زه چه هر شه دخیل خان دیاره خوبوم بده
دخپلو ملگرو دیاره هم خوبوم .

زه اکثر خپلو ملگرو ته وایم چه زما پتیر
تحریر، خبرو، رویه اوسلوک گڼې چې کوم نقص
وینئ، دهغونه به ما خبروی او شه اوخت
چه هغوی ما دخپلو غلطونه خبردار کړي،

نوزه دهغوی شکریه ادا

کوم او دېغی اصلاح

کوبښښ

کوم

۱۲

تشدد نہ نفرت

عدم تشدد نہ محبت

پیدا کبری

انسان ہم یو عجیبہ چیز دی . شہ وخت
چہ دی کمزوری شی او ہمت بایلی ، نو
یاد خپلی کمزوری او بی ہمتی د پتولو
د پارہ قسما قسما حیلی او حوالی
لہوی

۱۴

حقیقت دادی چه دامنول آسمانی مذہبونه

دخدای مذہبونه دی او دنیا تہ و اتفاق،

میلنی او محبت او دخدای مخلوق آرام

او خدمت دپاره راغلی دی .

دہریو مذہب پیرو دافرض دی چه دخدای مخلوق

لہ منح نہ کر کہ او نصرت لیری کری او عینہ او محبت

پکسینی پند کری او دودیل سرہ اعداد و کری .

خونوز ددی حقیقت نہ چا خبر کری نہ یو .

حقیقت دادی چنانچه مدد مہرب
ہم سرمایدار و خلی سرمایہ زور قبضہ
کری دہ... رستینی خدای مہرب
خود مخلوق خدمت دی . مینہ دہ .
محبت دی . انصاف دی .
عدالت دی .

اختلاف را می همیشه په خلقو کښې وی.
اختلاف را می ته بد خوښه نه دی. رسول اکرم
خودامت اختلاف را می ته رحمت وېلې دی.
لیکن په موجوده وخت کښې زموږ د مسلمانانو او بیا
خاص کر زموږ د پښتنو اختلاف را می رحمت
دی. زموږ د اختلاف را می همیشه ذاتیات
جوړېزې او د دې ذاتیاتو په وجه، که
چیرې د پښتنو تاریخ وگورئ، نو همیشه
تباه شوي او برباد

شوي دي

لینن په خپل کتاب کښې لیکي چه د سنه
(۱۹۰۵) د انقلاب زموږ ډیر ملگري
موږ سره د سنه (۱۹۱۷) په انقلاب
کښې نه وو بلکه زموږ مخالف وو.
ولی چه په دغه وخت کښې هغوی
وکیلان، داکتران، انجینران
جوړ شوي وو او
وړوکی مریه داران
شوي

وو

۱۸

زما خیال و رخ په وړخ د جنیکو تعلیم او تربیت
طرف ته زیاتېږي. وی چې زه دا خبره دخل قوم د
پاره خطرناکه گڼم چه ملکانونه خودی تعلیم وگرېږي شي
او جنکی ردي د علم نه محروم پاته شي. چه ددی نتیجه
به داوی چه زموږ ملکانونه خو به اول جاهلانو بسخو
سره و دونه نه کوي او که چيري و هم گري نو اکثر بي کور
سمون خوري او همیشه به گېښي کش مکش وي. چه
ددی زموږ ملک او قوم ته د یو لوی نقصان
در سید واندیشه ده

... پستی او بنندی په عمل دوه . که دچا
عمل پست دی هغه نرویی که بنه په کار دی
چه پست وگنل شي او دچا عمل چه اوچت
وی نرویی که بنه په کار دی چه په درانه نظرونه
وگنل شي .

خدای خور او بنه د دنیا د آبادی دوه
ملگری پیدا کړی دی او د بشریت د گاډی دا
دوه پایې دی د گاډی په یوه پایه نه نشي

چلیدی .
۲۰

www.baachakhan.com

زمونزد پندستونچي او وڙي پاڪستاني
او وفاداري دي او وڙي حضرت مڪرمي دي

۱۱

پہ جیلخانہ کبھی ما دخیل قوم یہ حالات تو
بانڈی پہ نہ شان سرہ غور کریں۔ زہ
پہ دی نتیجہ و رسیدم چه پہ دنیا کبھی ہر شیخ
قوم بغیر در پی بی نہ ترقی کوئی نہ شی
او پہ ہنومی کبھی علوم اوفسون پیدا
کیدی نہ شی .

یوه وړخ زه د امان الله خان ملاقات له تللی
وم. دیرې خبرې مې ورسره وشوې. په خبرو خبرو
کښې مې پاته داووی: تاله ترکی درجې، فارسي درجې
او نوری بی بی هم درجې خو خپله ژبه درجې. زما خبرې ته
هغه بلندی دیر اثر وکړ او د وعده یې راسره وکړه چه زده
کوم به یې بلکه چه افغانستان ته لاسل شو، زه به یې ته
دده لیدو ته ورغلم. نو هلته یې په سپنتو کښې خبرې وکړې.

دعایم یافته کسا نوسره بهی چه د ر بی
په باره کنسی خبری و کرمی راته به بی ویل چه پستو
لا دته ژبه ده ؟ په دی کنسی علم نشته . ما
ویل چه ملکه دانوری ژبی خود آسمانه نه دی
را کوزی شوی . د هرې ژبی ویونکو خپلی
ژبی ته ترقی ورکړی ده . پستو چه خپلی ژبی ته
توجه نه ده کړی ، دی کنسی د پستو ژبی ته
گناه ده ؟ او دا خو زما اوستا گناه ده .

انقلابِ مندی کار او دومره آسان خبر

ندی .

انقلابِ دسری سینی کاردی .

انقلابِ علم او پوهه غواړی .

انقلابِ عالمان او پوهان غواړی چه دیوی

سره قام وروزی او انقلاب ته یی آماده کړی .

د انقلاب دپاره د اشخاصو

ضرورت دی .

بادشاهي خراب شي دمي او د قوم او
ملک پکښې ډير نقصان دى. که چيرې
نن يو بادشاه بڼه هم وي نو سبا به يې زوى
بادشاه وي، نو شوک ويلي شي چه گوندي هغه
به هم بڼه وي. او بادشاهان کله دخپل قوم ترقي
غواړي؟ ولي چه هر وخت دا خيال کوي چه
که داخلک پوه شول نو ما به ليرى کوي. نو هغه
هر وخت د قوم د پوسې په لاره کښي
خښه اچوي.

موزبادشاهان جو رول نه خواہو بادشاہ
مانوتہ موضوعت نشته . زمونزبہ یو مشرومی او قوم
پہ رایہ اورضا او مشورہ بہ وی . او ہنہ سہری آوی
چہ د قوم خدمتگار وی . دخان ، غریب او میا ملا
فرق نہ وی . بلکہ ہر ہنہ سہری بہ وی چہ ہنہ نیک او
ایماندار او د قوم او ملک خیر خواہ وی . تکلیفونہ او
قربانی او دیر خدمت یی د قام او ملک کبری
وی او چہ ددی مشری اہلیت او پوسہ ہم مکینہ وی
زمونز حکومت بہ دجماعت (حزب) تابع وی
جماعت بہ د حکومت تابع نہ وی .

د امک (پښتونخوا) زمونږ د ټولو پښتونو
د مې . نومونږ يو سړی نه خان کوو. زمونږ
به کوښښ داوي چه ټول خانان کړو. او
دا سي حکومت به جوړوو چه هغه کښي مساوات
وي او د ټولو خلکو پکښي يوشان خيره و فائيدوي .
که پوره وي او که سپوره وي په شترکيه به وي. من
انصاف وي . زمونږ به د ټول قوم يوه جرگه وي
او د ټپي به خوبه به يو صدر وي .

دخدا می دپاره پستو!
تاسو یوشی، خیل کور جو رکړی،
د اړی جیبی ذاتیات اود بنسټی
پر زدی، نو دین به مو هم بنه شی
او په دنیا به هم آباد او آسوده
شی.

www.baachakhan.com

پہ حضرت کی اختلاف نہ راہی
اختلاف نہ ہو عظیمی سدا گہری

۲۱

www.baachakhan.com

پتھ پورہ وی کے سپورہ وی دے تھو لودی پویشان وی

۲۲

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**